Klassijuhatajale

Mäluvõistlus: lugeja või meenutaja?

Valdkond	Klass	Aeg	Tegevuse liik
Keskendumine	6.–9. klass	10 min	Mäng ja katse

Harjutatav oskus	Vahendid
Tõhusad õppimisviisid	15 sõna ekraanil või tahvlil (vt allpool), tööleht (1 igale õpilasele), taimer

Kasuta, kui: Helge klassivaates on “Keskendumine” kollane või oranž. Enne kontrolltööde perioodi. Õpilased ütlevad, et loevad palju, aga ei mäleta.

Helge küsimused: Ma unustan kergesti. Mul on keeruline keskenduda õppimisele.

Tegevuse eesmärk

Õpilased kogevad katses, et endale küsimuste esitamine jätab asja paremini meelde kui uuesti lugemine. Iga õpilane valib ühe meenutamise viisi järgmise kontrolltöö jaoks.

Vii läbi tegevus

Aeg	Samm	Õpetaja ütleb või teeb
0–1 min	**Reeglid**	Jaga klass kaheks: lugejad ja meenutajad. Mõlemad saavad ülesande: „Teil on üks minut, et 15 sõna meelde jätta.“ Mõlemad saavad paberilehe.
1–2 min	**Vaatamine**	Näita kõigile 15 sõna ühe minuti jooksul.
2–4 min	**Harjutamine**	Lugejad loevad nimekirja veel 2 minutit. Meenutajad katavad selle kinni, kirjutavad üles, mida mäletavad, ja vaatavad, mis puudu jäi.
4–7 min	**Paus**	Peida sõnad. Tee 3 minutit muud: näiteks räägi lühidalt, mis on unustamise kõver.
7–9 min	**Test**	Kõik võtavad nüüd tühja paberi ja kirjutavad töölehele nii palju sõnu, kui mäletavad. Loendage ja võrrelge rühmade keskmist.
9–10 min	**Arutelu**	„Miks meenutajad tavaliselt võidavad? Meenutamine tugevdab mälujälge, uuesti lugemine annab ainult tunde, et asi on selge.“

Kui õpilasel on raske: Kooli tugispetsialist: _____ (kabinet _____) · Lasteabi 116 111 (ööpäevaringne, ka chat lasteabi.ee) · Hädaolukorras 112

Sõnad ekraanile või tahvlile

õun, jalgratas, pilv, võti, kass, raamat, lusikas, torn, kitarr, saabas, laev, küünal, redel, kell, sibul

Saab kohandada

- **Lihtsustatud versioon (sh eritoe vajaduse korral):** Kasuta vähem sõnu või pilte.
- **Sidumine aineõpetusega:** Kasuta sõnade asemel aine mõisteid (nt keemilised elemendid, võõrkeele sõnad). Nii on katse kohe ka kordamine.
- **Kaasamine:** Õpilased koostavad järgmise tunni jaoks ise sõnade nimekirja.

Kui tund läheb teisiti

- Kui tulemus läheb teistpidi. Arutage, mis võis mõjutada, ja korrake järgmisel päeval.
- Kui keegi on tulemuse pärast kurb: rõhuta, et katse mõõdab meetodit, mitte inimest.
- Kui võistlemine tekitab liigset elevust: vaata keskmisi, mitte üksikuid tulemusi.

Keerukam versioon

Korda testi järgmisel päeval ilma harjutamiseta. Vahe on tavaliselt veel suurem. Klass arutab, mis nippe kasutada eksamiks õppides.

Pea meeles

Õpiraskusega õpilasele võib sõnade kirjutamine olla aeglane.

Tõendus: Tugev. Enesetestimine ja hajutatud kordamine on õppimisviiside ülevaadetes kõige suurema kasuga (Dunlosky jt 2013).

Julgusta arutelu

Kogemuse üle: Kas tulemus üllatas?

Strateegiad: Kuidas ennast eri ainetes ise küsitleda?

Ülekanne igapäevaellu: Kuidas muudad oma õppimist järgmise kontrolltöö eel?

Koostöö: Kuidas saab paariline aidatad?

Kodus ja pärast tundi

Õpilane valib ühe meenutamise viisi (mälukaardid, tühi leht, õpeta kellelegi) ja kasutab seda järgmiseks kontrolltööks õppides.

Mäluvõistlus

Minu rühm: lugejad / meenutajad

Kirjuta kõik sõnad, mida mäletad.

1.	9.
2.	10.
3.	11.
4.	12.
5.	13.
6.	14.
7.	15.
8.	16.

	Lugejad	Meenutajad
Rühma keskmine		

Kolm viisi meenutamise toetamiseks

- ☐ **Mälukaardid.** Ühele poole küsimus, teisele vastus. Pane kõrvale kaardid, mida juba tead.
- ☐ **Tühi leht.** Pärast lugemist pane raamat kinni ja kirjuta üles kõik, mida mäletad. Siis kontrolli.
- ☐ **Õpeta kedagi.** Selgita õpitud teemat sõbrale, pereliikmele või kasvõi lemmikloomale või mänguasjale.

Järgmise kontrolltöö jaoks proovin:

> Meelde jääb kõige paremini siis, kui kordad mitmel päeval vähehaaval. Üks pikk õhtu enne kontrolltööd aitab vähem.

Seda lehte ei pea kellelegi näitama. Kui tahad rääkida: oma kooli tugispetsialist või Lasteabi 116 111 (ööpäevaringne, ka chat lasteabi.ee).